

การฝึกซ้อมและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโรจากอุปรากรเรื่อง เลนอชเชติฟิกาโร

Rehearsal Techniques and Interpretation Figaro's Aria from Le Nozze di Figaro

กฤตธัช พิสุทธิวงษ์¹

วิบูลย์ ตระกูลอัน²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การฝึกซ้อมและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโรจากอุปรากรเรื่อง เลนอชเชติฟิกาโร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโร 2) วิธีการขับร้องและการฝึกซ้อมบทเพลงอาเรียของฟิกาโร 3) เพื่อแสวงหาและแนวทางและนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง

จากการศึกษาพบว่าทั้ง 3 บทเพลงนั้นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องต่อไปนี้จึงจะทำให้การฝึกซ้อมเพื่อการแสดงมีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ การอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนในทุกพยางค์และจังหวะของโน้ต การขับร้องโดยใช้เสียงต่อเนื่อง ซึ่งมีอุปสรรคในทั้งแนวทำนองที่มีขึ้นคู่กระโดดหรือการออกเสียงคำร้องก็ตาม ล้วนส่งผลให้การขับร้องเสียงต่อเนื่องมีปัญหาได้ และสุดท้ายคือความสัมพันธ์ของทำนองหลักและแนวบรรเลงประกอบที่จะมีความสนับสนุนเกื้อกูลกันเสมอ รวมถึงการใช้ความเข้มเสียงที่ถูกต้องจะส่งผลให้การขับร้องและการตีความบทเพลงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับการแสดงนั้นนักแสดงที่แสดงร่วมกันในบทเพลงก็มีส่วนทำให้เกิดการรับส่งอารมณ์แตกต่างออกไปจากการฝึกซ้อมเพียงคนเดียว ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการและบางกรณีได้บอกถึงการตีความของตนเองให้แก่ผู้ร่วมแสดง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คำสำคัญ: การฝึกซ้อม / ตีความบทเพลง / อุปรากร / อาเรีย / ฟิกาโร

¹นักศึกษาปริญญาโท วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

²อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

Abstract

This study, the Rehearsal Techniques and Interpretation of Le Nozze di Figaro's Aria, aims to present 1) an interpretation of Figaro's Aria, 2) a singing method and a rehearsal techniques of Figaro's Aria, and to be 3) the knowledge and a performance approach.

The study shows that in the performance practice of all of the three compositions, the singer has to give priority to the clear pronunciation of all syllables and note rhythm, legato singing with difficulties caused by non-step intervals in the melody and lyric pronunciation, and the relationship between melody and accompaniment which support each other. Moreover, using right dynamics has an impact on the effectiveness of the performance and interpretation. In regards to the performance, performers who have to perform through songs with partners cause a Give and Take emotional response through the songs. Especially, when they practise on their own. As a result, the researcher has to adapt methods and express their interpretation to their partners in certain cases in order, to gain the same purpose.

Keyword: Rehearsal Techniques; Interpretation; Opera; Aria; Figaro

ที่มาและความสำคัญ

การขับร้องถือเป็นศิลปะทางดนตรีชนิดหนึ่ง ที่ต้องอาศัยทักษะทางดนตรี และทักษะทางการแสดง ประกอบเข้าด้วยกัน จึงทำให้สามารถแสดงการขับร้องออกมาได้เป็นอย่างดี การขับร้องแตกต่างจากการเล่นเครื่องดนตรีชนิดอื่น เนื่องจากเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ แม้ว่าจะมีคนเป็นผู้ปฏิบัติ แต่แหล่งกำเนิดเสียงคือเครื่องดนตรี ซึ่งแตกต่างจากการขับร้องที่มีร่างกายเป็นแหล่งกำเนิดเสียง การขับร้องจึงจำเป็นที่จะต้องมีความสัมพันธ์ทางร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ รวมถึงเทคนิคการขับร้องซึ่งจะช่วยทำให้การขับร้องดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนเพื่อให้การขับร้องที่มีประสิทธิภาพ

การฝึกซ้อมดนตรีถือเป็นหัวใจหลักของการแสดงดนตรีทุกประเภท เพราะจะช่วยทำให้นักดนตรีมีความเชี่ยวชาญและชำนาญต่อการปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดนั้น ๆ ได้ ในการซ้อมแต่ละครั้งนักดนตรีจะพบกับปัญหาในการบรรเลงเพลง จึงทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอภิขัย เลี่ยมทอง (2555, น. 31) กล่าวว่า “การฝึกซ้อมดนตรีให้เกิดความก้าวหน้าและมีความชำนาญนั้น เป็นการฝึกฝนกล้ามเนื้อ เพื่อใช้ควบคุมเทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีให้เกิดความเชี่ยวชาญที่ต้องการความสม่ำเสมอในการฝึกซ้อม” จากประโยคดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อให้เกิดความชำนาญนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและใช้ระยะเวลาในการซ้อมจนชำนาญ ในการขับร้องก็เช่นกัน อีกทั้งในการขับร้องยังอาจจำเป็นต้องอาศัยเวลาที่มากขึ้น เนื่องจากความแข็งแรงและลักษณะทางกายภาพทางร่างกายของแต่ละบุคคล จึงทำให้มีการพัฒนาการที่แตกต่างกัน อีกทั้งการพัฒนาไม่สามารถที่จะฝึกข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไปได้จำเป็นต้องพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

นักร้องจึงควรที่จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการทำงานของกล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการขับร้องได้เป็นอย่างดี จึงจะทำให้การฝึกซ้อมและการขับร้องมีคุณภาพและสามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้�าจยังต้องอาศัยจินตนาการและการตีความอย่างสมเหตุสมผลบนพื้นฐานวิชาการที่รองรับเข้าร่วมกับเทคนิคการขับร้อง รวมถึงบริบทสิ่งแวดล้อมของบทเพลงนั้น ๆ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดออกมาได้ตรงตามที้นักประพันธ์ได้กำหนดไว้

สำหรับงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นงานการศึกษาค้นคว้าในเชิงการปฏิบัติ โดยไม่มุ่งเน้นศึกษาด้านทฤษฎีดนตรีหรือวิธีการประพันธ์ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์บทเพลงยังคงจำเป็นต้องใช้ทฤษฎีดนตรีเพื่อการอธิบาย ซึ่งภาวไล ตันจันทรพงศ์ ได้ให้ความเห็นของงานวิจัยชิ้นนี้ว่า (2559, น. 51)

ผู้วิจัยมิได้มุ่งวิเคราะห์ประเด็นวิธีการประพันธ์บทเพลง หรือวิเคราะห์เชิงทฤษฎีดนตรี แต่ผู้วิจัยมุ่งประเด็นวิเคราะห์ไปที่วิธีการฝึกปฏิบัติเพื่อการแสดง (Performance Practice) ดังนั้น เนื้อหาทางด้านวิชาการจึงล้วนเป็นคำแนะนำต่าง ๆ ทั้งด้านตีความบทเพลง

การเตรียมตัว การวางแผนการซ้อม การฝึกซ้อมส่วนตัว วิธีการแก้ปัญหาและแสวงหาวิธีฝึกซ้อม การฝึกซ้อมรวมวง และอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์บทเพลงเพื่อการแสดงนั้น บางกรณีก็ขาดเสียมิได้ที่จะต้องพิจารณาหรือวิเคราะห์บทเพลงด้านทฤษฎีดนตรีประกอบด้วยเช่นกัน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกนำบทเพลงอาเรีย (Aria) ของตัวละครเอกชื่อฟิกาโร (Figaro) จากอุปรากร (Opera) เรื่องเลนนอกเซติฟิกาโร (Le Nozze di Figaro) ประพันธ์ดนตรีโดย โวล์ฟกัง อะมาเดอุส โมซาร์ท (Wolfgang Amadeus Mozart) ซึ่งผู้วิจัยได้มีโอกาสร่วมแสดงอุปรากรเรื่องนี้โดยรับบทเป็นฟิกาโร จากการได้รับบทบาทดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยพบปัญหาจากการฝึกซ้อมและการแสดงในครั้งนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์แนวทางการฝึกซ้อมและตีความบทเพลง รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกซ้อมบทเพลง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโร
2. เพื่อศึกษาวิธีการขับร้องและการฝึกซ้อมบทเพลงอาเรียของฟิกาโร
3. เพื่อแสวงหาแนวทางและนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีความเข้าใจถึงบทเพลงและสามารถตีความบทเพลงได้
2. มีความเข้าใจและได้แนวทางในวิธีการฝึกซ้อมบทเพลงอาเรียของฟิกาโร
3. มีความเข้าใจในถึงวิธีการขับร้องบทเพลงอาเรียของฟิกาโรให้มีประสิทธิภาพ
4. มีความเข้าใจถึงปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อม
5. สามารถนำองค์ความรู้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการแสดงจริงได้

ขอบเขตการศึกษา

เนื่องจากบทเพลงที่ฟิกาโรขับร้องในอุปรากรเรื่องนี้นั้นมีหลายบทเพลง ทั้งเพลงร้องเดี่ยวหรือบทเพลงอาเรีย และบทเพลงที่ขับร้องร่วมกับตัวละครอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาค้นคว้าแค่เฉพาะบทเพลงร้องเดี่ยวหรือบทเพลงอาเรียของฟิกาโรเท่านั้น ซึ่งมีทั้งหมด 3 บทเพลงได้แก่

1. เซโวลบาลลาระ (Se vuol ballare)
2. โนนปีอุอันดรา (Non piu andrai)
3. อะปริเตอุนโปควะลีโอคคิ (Aprite un po' quegli occhi)

บทเพลงอาเรียของฟิกาโรทั้ง 3 บทเพลงนั้น มีความแตกต่างทางด้านของอารมณ์เพลงอย่างเด่นชัด แต่ยังคงแฝงความเป็นตัวละครของฟิกาโรอยู่ ทั้งในแนวทำนองและจังหวะเช่นกัน โดยการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาแนวทางการฝึกซ้อม การขับร้อง โครงสร้างบทประพันธ์ ลักษณะทางดนตรีที่สอดคล้องกับเนื้อหา และการตีความบทเพลงที่ใช้สื่ออารมณ์ของตัวละครเพื่อสามารถใช้ในการแสดงเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำศัพท์ทางด้านดนตรีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำความหมายมาจากหนังสือพจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์ พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2554 ของศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐา พันธุ์เจริญ
2. คำทับศัพท์ภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์ ผู้เขียนจะกำหนดทับศัพท์และการสะกดให้สอดคล้องกับการออกเสียงตามความเหมาะสม
3. โน้ตเพลงที่นำมาใช้ในงานวิจัยฉบับนี้นำมาจากหนังสือ G. Schirmer Opera Score Editions, Wolfgang Amadeus Mozart: The Marriage of Figaro (Le Nozze di Figaro) ปี ค.ศ. 1951 ของสำนักพิมพ์ G. Schirmer
4. โน้ตเพลงที่นำมาใช้บรรเลงสำหรับวงริงสตเปียโนเชกซ์เท็ดนำมาจากหนังสือ Le Nozze di Figaro, Opera buffa in Quattro atti (n.d.) ของสำนักพิมพ์ N. Simrock

ขั้นตอนการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การฝึกซ้อมและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโรจากอุปรากรเรื่อง เลนอเซติฟิกาโร มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้วิจัยได้มีความเข้าใจถึงตัวบทเพลงที่เลือกทำการวิจัยและได้ทราบถึงวิธีการฝึกซ้อม เทคนิคการขับร้อง รวมไปถึงการตีความบทเพลงเพื่อให้การแสดงขับร้องออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเริ่มขั้นตอนการศึกษาด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมและตีความบทเพลงสำหรับการแสดง
2. ข้อมูลของกับอุปรากรเรื่อง เลนอเซติฟิกาโร ของว็อล์ฟกัง อะมาเดอุส โมซาร์ท
3. เว็บไซต์และสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. โน้ตเพลงที่ใช้ฝึกขับร้องนำมาจากหนังสือ G. Schirmer Opera Score Editions, Wolfgang Amadeus Mozart: The Marriage of Figaro (Le Nozze di Figaro) ปี ค.ศ. 1951 ของสำนักพิมพ์ G. Schirmer
5. โน้ตเพลงที่ใช้บรรเลงสำหรับวงริงสตเปียโนเชกซ์เท็ดนำมาจากหนังสือ Le Nozze di Figaro, Opera buffa in Quattro atti (n.d.) ของสำนักพิมพ์ N. Simrock

ขั้นตอนการทำวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการฝึกซ้อมและตีความบทเพลงเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาลักษณะนิสัยและบทบาทตัวละครฟิกาโร
2. ศึกษาบทอาเรียของฟิกาโรจากอุปรากรเรื่อง เลนอเชติฟิกาโร
3. ศึกษาลักษณะทางดนตรีในบทเพลงรวมถึงความสัมพันธ์ของดนตรีกับเนื้อร้องเพื่อใช้ในการตีความ
4. ทำการฝึกซ้อมโดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมมาเกี่ยวกับการซ้อมเป็นแนวทางในการฝึกซ้อม
5. สังเกตจุดบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการฝึกซ้อม
6. หาวิธีแก้ไขปรับปรุงในปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้การซ้อมเป็นไปอย่างราบรื่น

ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับรายงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาให้ตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากนั้นนำมาเรียบเรียงจัดลำดับข้อมูลออกเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ
2. ตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาที่กำหนดไว้
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการอ่านหนังสือ บทความ และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อตรวจสอบว่ามีประเด็นใดตกหล่นหรือไม่
4. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาที่ต้องการศึกษา โดยผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - 4.1 แนวทางการฝึกซ้อมบทอาเรียของฟิกาโร
 - 4.2 แนวทางการขับร้องและการตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโร
 - 4.3 นำแนวทางที่ได้ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นงานเชิงวิเคราะห์การแสดงขับร้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการเผยแพร่ผลงานออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบการแสดงภายใต้ชื่อการแสดงว่า “Le Nozze di Figaro วิวาท์วันนวยของนายฟิกาโร” ถูกทำการแสดงไปเมื่อวันที่ 27 และ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ณ ศาลาดนตรีสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยได้รับความร่วมมือจาก ผศ.ดร.เด่น อยู่ประเสริฐ และคณะ
2. รูปแบบการเขียนบรรยายเชิงวิชาการเป็นรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ เสนอถึงวิธีการฝึกซ้อมรวมถึงแนวทางการฝึกซ้อมไปพร้อม ๆ กับการตีความแต่ละช่วงของบทเพลง

สรุปและอภิปรายผลวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การฝึกซ้อมและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโรจากอุปรากรเรื่อง เลนอเชติฟิกาโร” สามารถสรุปและอภิปรายผลตามประเด็นต่าง ๆ เรียงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโร

การตีความบทเพลงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยพิจารณาเป็นลำดับต้น ๆ โดยผู้วิจัยได้ตีความจากเนื้อเพลงก่อน จากนั้นจึงมาตีวิเคราะห์บทประพันธ์เพลง ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ประพันธ์เพลงล้วนกำหนดสิ่งที่นักประพันธ์เพลงต้องการไว้ในบทเพลงทั้งหมดแล้ว โดยเฉพาะบทอาเรียทั้ง 3 บทนี้ของโมสาร์ทนั้น ได้ถูกสร้างสรรค์ไว้อย่างประณีตและสวยงาม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยยังได้พิจารณาถึงการดำเนินเนื้อเรื่อง บทบาทตัวละคร และเนื้อเพลงเป็นองค์ประกอบสำคัญด้วย อีกทั้งยังได้รวมถึงการพิจารณาองค์ประกอบทางดนตรี เช่น แนวทำนองหลัก แนวบรรเลงประกอบ และความเข้มเสียงที่ปรากฏในบทเพลง โดยโน้ตเพลงที่นำมาฝึกซ้อมนั้น แนวทำนองหลักหรือแนวขับร้องไม่ได้รับจากความเข้มเสียงและการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เอาไว้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะใช้ความเข้มเสียง และการควบคุมลักษณะเสียงตามที่ระบุไว้ในแนวบรรเลงประกอบ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกัน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างแนวทำนองหลักกับแนวบรรเลงประกอบ พบว่ามีความเกี่ยวพันกันเสมอ กล่าวคือแนวบรรเลงประกอบจะเป็นตัวคอยสนับสนุนแนวทำนองหลักให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น พร้อมกันนั้นการใช้ความเข้มเสียงที่หลากหลายในขณะบรรเลง ยังส่งผลต่ออารมณ์และการตีความบทเพลงอีกด้วย เนื่องจากบทเพลงทั้ง 3 เป็นบทเพลงที่น่าแสดงในรูปแบบละคร เพราะฉะนั้นความสอดคล้องระหว่างการขับร้องและดนตรีบรรเลงประกอบที่ถ่ายทอดออกมาด้วยความเข้าใจในทิศทางเดียวกันจะทำให้แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจนและดียิ่งขึ้น ดังนั้นผู้ขับร้องควรศึกษาบทเพลงอย่างละเอียดเพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของทำนองหลักและแนวบรรเลงประกอบมีความสัมพันธ์กันในลักษณะแบบใดและจุดใดของบทเพลงบ้าง

2. วิธีการขับร้องและการฝึกซ้อมบทเพลงอาเรียของฟิกาโร

สำหรับประเด็นการฝึกซ้อม ผู้วิจัยให้ความสำคัญคือกับการออกเสียงเนื้อร้องเป็นอย่างแรก โดยฝึกซ้อมอ่านออกเสียงเนื้อร้องจนคล่อง จากนั้นจึงซ้อมอ่านออกเสียงตามจังหวะของบทเพลงและทำนองที่สุดจึงอ่านออกเสียงโดยใส่ทำนองเพลงเข้าไป ในบางกรณีที่จังหวะมีความซับซ้อน ผู้ฝึกสามารถนำเฉพาะจังหวะซ้อมแยกโดยขับร้องเสียง “ลา” จนคล่องแล้วจึงใส่เนื้อร้องเข้าไป จากการฝึกฝนที่กล่าวมาทั้งหมดเช่นนี้จะส่งผลให้สามารถฝึกหัดบทเพลงอื่น ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้นเช่นกัน ส่วนด้านการขับร้องนั้น การใช้เสียงต่อเนื่องก็เป็นสิ่งสำคัญในลำดับต่อมาซึ่งทั้ง 3 บทเพลงนี้ จะมีแนวทำนองการร้องที่มีการเคลื่อนที่ทั้งแบบขึ้นคู่กระโดดและทำนองที่เรียบง่ายธรรมดา และรวมถึงเนื้อร้องที่มีส่วนประกอบของพยัญชนะ สระ และตัวสะกดซึ่งเป็นอุปสรรคส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดเสียงขับร้องเสียงที่ไม่ต่อเนื่อง ฉะนั้นการฝึกออกเสียงในลำดับแรกจึงมีผลต่อการขับร้องเสียงต่อเนื่องโดยตรง

3. เพื่อแสวงหาและแนวทางและนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง

การฝึกซ้อมเมื่อทำการฝึกซ้อมจนชำนาญ ร่างกายเกิดความเข้าใจในกระบวนการขับร้องในท่อนต่าง ๆ ของบทเพลงแล้ว ผู้ฝึกจึงมีหน้าที่ซึมซับและถ่ายทอดเท่านั้น รวมถึงการแสดงท่าทางอิริยาบถต่าง ๆ ในระหว่างการแสดงก็เป็นส่วนช่วยทำให้ผู้ฝึกสามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งโน้ตเพลงที่ใช้สำหรับวงรังสิตเปียโนเซกซ์เท็ตบรรเลงนั้น มีความแตกต่างของความเข้มเสียง และการควบคุมลักษณะเสียงที่แตกต่างไปจากโน้ตเพลงที่ผู้วิจัยใช้ในการฝึกขับร้อง เนื่องจากแนวบรรเลงประกอบสำหรับการซ้อมเป็นโน้ตฉบับย่อสำหรับเปียโน (Piano Reduction) เพราะฉะนั้นจึงมีการปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาโดยยึดเอาโน้ตเพลงฉบับที่ผู้วิจัยใช้ฝึกขับร้องเป็นหลัก

นอกจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การศึกษาวิจัยการฝึกซ้อมและตีความบทเพลงในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบวิธีการฝึกซ้อมและการตีความบทเพลงเพื่อที่จะสามารถนำเสนอออกมาได้อย่างประสิทธิผลดีที่สุดนั้นก็ยังไม่สามารถบรรลุผลการแสดงได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีปัจจัยที่ทำให้ขับร้องและการตีความบทเพลงต้องปรับเปลี่ยนไปบ้าง เช่น การฝึกซ้อมในแต่ละครั้งผู้วิจัยจะฝึกซ้อมกับเปียโน แต่ในวันแสดงจริงผู้วิจัยต้องขับร้องกับวงรังสิตเปียโนเซกซ์เท็ต (RSU Piano Sextet) ซึ่งการขับร้องกับเปียโนและวงดนตรีจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างออกไปทั้งในเรื่องของสีสันเสียง จังหวะการเข้าออกของบทเพลง ความเข้มเสียง เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้ทำการฝึกกับวงรังสิตเปียโนเซกซ์เท็ตก่อนวันแสดงจริงไม่กี่ครั้ง อีกทั้งนักแสดงที่แสดงร่วมกันในบทเพลงก็มีส่วนทำให้เกิดการรับส่งอารมณ์แตกต่างออกไปจากการฝึกซ้อมเพียงคนเดียว ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการและบางกรณีได้บอกถึงการตีความของตนเองให้แก่ผู้ร่วมแสดงเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้วิจัยได้ฝึกซ้อมมา การใช้เวลาฝึกซ้อมร่วมกันกับนักแสดงร่วมและวงเครื่องสายถึงแม้จะมีเวลาค่อนข้างจำกัดแต่ท้ายที่สุดการแสดงก็ประสบความสำเร็จได้รับเสียงตอบรับที่ดีทั้ง 2 รอบการแสดง

จากความสำเร็จของการแสดงในครั้งนี้ได้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยอยากจะมีโอกาสได้ทำการแสดงในลักษณะแบบนี้อีก ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการแสดงในครั้งนี้ นำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การแสดงในอนาคตต่อไปให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของนักประพันธ์อุปรากรในแต่ละเรื่องให้ดีที่สุด รวมถึงเพื่อผู้รับฟังได้ซึมซับกับการแสดงและการขับร้องที่ดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

การฝึกซ้อมและการตีความเป็นเรื่องเฉพาะส่วนบุคคล นักร้องแต่ละคนมีวิธีการฝึกซ้อมการตีความบทเพลงที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้วยความสามารถพื้นฐานการขับร้อง การรับรู้ทางดนตรี ลักษณะทางกายภาพของร่างกาย ประสบการณ์การในการแสดง และอาจารย์ผู้สอนที่แตกต่างกัน ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงเป็นเพียงความคิดเห็นส่วนหนึ่งเท่านั้น ผู้ขับร้องสามารถปรับการฝึกซ้อมและการตีความไปในทิศทางและรูปแบบของตนเองได้ เพราะผู้ขับร้องแต่ละคนอาจจะพบปัญหาที่แตกต่างกันออกไป การปรับเปลี่ยนกระบวนการวิธีต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงจุดบกพร่องของผู้ขับร้องจึงจะทำให้เกิดประสิทธิผลที่สูงสุดและเพื่อให้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้ขับร้องที่ตั้งไว้ด้วย

การฝึกซ้อมและการตีความที่ดีนั้น ผู้ฝึกจำเป็นต้องมีวินัยในการฝึกซ้อมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่าละเลยการวอร์มเสียงเป็นประจำทุกวัน เพื่อให้ร่างกายยังคงเคยชินกับการร้องเพลงเสมอ ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยยังแนะนำให้ผู้ฝึกฟังเพลงประเภทนี้มากขึ้น ชมการแสดงสดมากขึ้น โดยให้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการวิธีการขับร้อง การตีความ และการแสดงของนักร้องท่านนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดแนวคิดที่หลากหลายมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ผู้ฝึกสามารถพัฒนาตัวเองได้ดียิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การฝึกซ้อมและตีความบทเพลงอาเรียของฟิกาโรจากอุปรากรเรื่อง เลนออกเซติฟิกาโร มีวัตถุประสงค์เพื่อนำออกแสดงในการแสดงอุปรากรเรื่อง เลนออกเซติฟิกาโร หรือวิวาท์วุ่นนวยของนายฟิกาโร จัดขึ้น ณ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต การแสดงในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ดังต่อไปนี้

ผู้อำนวยการผลิต

กำกับการแสดง/ควบคุมการผลิต

กำกับดนตรี

วงดนตรี

สถานที่

วัน-เวลา

ผศ.ดร.เด่น อยู่ประเสริฐ

กิตตินันท์ ชินสำราญ

บัณจिता เหล่าไทย

วงรังสิตเปียโนเชกซ์เท็ต (เปียโนและเครื่องสายกลุ่มห้า)

ศาลาดนตรีสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 เวลา 19.00 น.

วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14.00 น.

ภาพที่ 1 โปสเตอร์การแสดงอุปรากรเรื่อง เลนอทเซตีฟิกาโร

ภาพที่ 2 ฉากที่ฟิกาโรกำลังพลอดรักกับซูซานน่าคู่หมั้นของตนในขณะที่จัดเรือนหอ

ภาพที่ 3 ฉากที่ฟิคาโรกำลังถูกตัดสินเรื่องที่ไม่ยอมชดใช้นี้สินตามสัญญา

บรรณานุกรม

- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2554). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางค์ศิลป์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ เกศกะรัต.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2547). *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงใจ อมาตยกุล. (2545). *วรรณคดีเพลงร้อง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิจิตต์ สวามิภักดิ์. (2530). *การอำนวยเพลงขับร้องประสานเสียง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวไล ตันจันทร์พงศ์. (2559). *บทเพลงทางแปรในวรรณกรรมเป็โนของเบโทเฟน*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- ศศิ พงศ์สรายุทธ. (2553). *ดนตรีตะวันตกยุคบาโรกและยุคคลาสสิก*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย เลี่ยมทอง. (2555). หลักสำคัญสำหรับการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด. *วารสารดนตรีรังสิต*, 7 (1), 29-39.
- อุทัย สินธุสาร. (2542). *อุปรากรเอกของโลก*. กรุงเทพฯ: อาศรมศิลป์และศาสตร์.
- Bennett, R. (1999). *History of music*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Freeman, J. W. (1984). *The metropolitan opera stories of the great operas*. New York: W.W. Norton & Company.
- Mozart, W. A. (1951). *Le Nozze di Figaro (The marriage of figaro)*. Milwaukee, WI: G.Schirmer.
- . (n.d.) *Le Nozze di Figaro, Opera buffa in Quattro atti*. Bonn and Cologne: N. Simrock.
- Sharp, T. W. (2005). *Precision conducting*. Dayton: Roger Dean Publishing Company.